

BLUMENTÁL

Ročník XXV

Číslo 5

Máj 2014

Žena - matka - Mária

Medzi kňazmi sa traduje príhoda alebo anekdota o tom, ako v istej diecéze tamojší biskup v kázni v katedrále na veľkom zhromaždení použil takúto (nezvyčajnú) antropologickú indukciu: „Drahi bratia a sestry, drahi bratia kňazi, to, čo vám teraz poviem, vám asi vyrazí dych: Totiž ja, hoci som biskup, som sa až šialene zamiloval do istej ženy. (Všetci v katedrále zatajili dych). Navyše ide o ženu, ktorá je vydatá. (Napätie sa ešte viac vystupňovalo.) A ešte k tomu, tá žena má aj dieťa. (Napätie už úplne gradovalo.) Tá žena sa volá...(urobil krátku pauzu, napätie v katedrále sa už dalo priam kráčať), tá žena sa volá Panna Mária.“ Vtedy si všetci s úľavou vydýchli a pán biskup po tomto úvode, kde maximálne skoncentroval pozornosť všetkých prítomných hneď na začiatku, sa v homílii zameril na duchovnú krásu a čnosť Panny Márie.

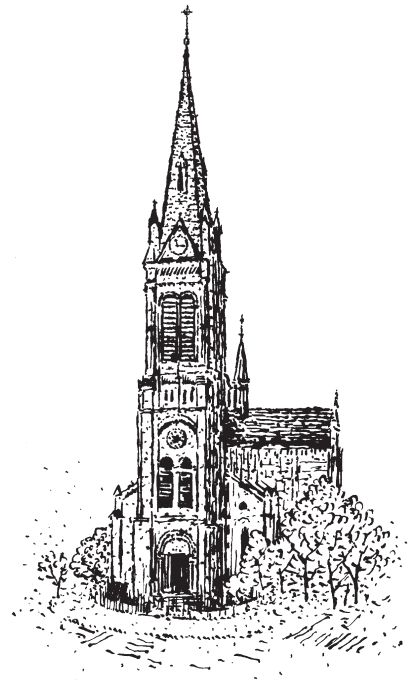
Bol tam prítomný aj istý mladý kaplán, ktorému sa zapáčil biskupov kazateľský kumšt a rozhodol sa urobiť čosi podobné pri večernej svätej omši v jeho farnosti. Začal takto: „Bratia a sestry, to čo som sa dnes dopoludnia dozvedel v katedrále, bude pre vás poriadny šok. Totiž náš pán biskup sa priznal k tomu, že sa šialene zamiloval do istej ženy. (Všetci v kostole zatajili dych). Navyše ide o ženu, ktorá je vydatá. (Napätie sa ešte viac vystupňovalo.) A ešte k tomu, tá žena má aj dieťa. (Napätie totálne gradovalo.) Tá žena sa volá...(urobil krátku pauzu, napätie vo farskom kostole sa už dalo priam kráčať), tá žena sa volá...“ (zasa pauza, niektorí veriaci už skoro kolabovali), potom sa pán kaplán poškríbal za uchem a povedal: „Prepáčte, ale dostal som okno a úplne mi vypadlo meno tej ženy, ale veď to asi nie až také dôležité.“ No to si zrejme myslel on! Ak mu náhodou volali z biskupskej kúrie a poriadne „vyčistili“ žalúdok, tak asi nielen preto, že keď chce niekto byť zaujímavý a vtipný, patrí sa pamätať aj na pointu.

Mesiac máj sa v mnohom líši od iných mesiacov. Možno aj kvôli kráse prírody sa krásu v akejkoľvek podobe viac dotýka srdca človeka. Pred niekoľkými rokmi som videl v televízii rozhovor s františkánskym kňazom a básnikom, jedným z posledných predstaviteľov slovenskej katolíckej moderny, pátrom Svetoslavom Veiglom (1915 - 2010), ktorý spomínal príhodu zo svojej mladosti, keď ako začínajúci kňaz kamsi cestoval vlakom, v kupé bola aj jedna mladá, krásna dievčina, ktorá ho tak očarila, že keď sa vrátil domov, napísal na túto tému báseň. Možno ozaj pekný a čistý spôsob, ako sa dá vnímať aj telesná krásu a priťažlivosť. Pritom ešte dodal, že ak podľa knihy Genezis je človek vrcholom celého tvorstva, keď Pán Boh stvoril človeka ako muža a potom mu dal za spoločničku ženu. Žena vlastne v pyramíde stvorenia predstavuje tú najdokonalejšiu verziu. Je to pohľad básnika, ale aj teológa.

V tomto mesiaci však zvlášť zdôrazňujeme pohľad na ženu ako matku, keď práve v máji slávime Deň matiek. Veď práve materstvo je mimoriadne vznešený pôsob, ako žena realizuje svoje ženstvo. Keďže sa v mojich úvodníkoch snažil poukázať na krásu slova, ako ju dokážu formovať naši kresťanským myslením ovplyvnení literáti, dovoľte aspoň niekoľko ukážok aj k téme matky: Tu v Bratislave študoval a v známom katolíckom vysokoškolskom internáte Svoradov sa duchovne formoval neskorší právnik Dr. Severín Zrubec (1921 - 2011), ktorý mal až do smrti (a v istom zmysle aj po nej) vytvorené duchovné puto k nášmu blumentálskemu kostolu. V zbierke *To slovo ťažké* venuje matkám báseň *Po čase opäť mama*: „...Tak sa čas stráca ako mračná / mnohé sny starnú hrdzou v čase / zdlávi ich ľvica večne lačná / a ich vzdych nikým neotrasie....Oj, neslz, neplač, mama sladká, / tulácke cesty domov ústia, / mňa nerozbolí križovatka, / i keď je koľaj moja pustá...“

Počas rokov totality, aj vďaka úsiliam Slovenského ústavu svätých Cyrila a Metoda v Ríme, sme mali možnosť zoznámiť sa s tvorbou saleziána a básnika Gorazda Zvonického (1913 - 1996, vl. menom Andrej Šándor), ktorý väčšinu svojho kňazského života prežil ako exulant vo Večnom meste. V básni *Čuj, mama!* sa takto prihovára matke ako kňaz, ktorý nezabúda na duchovné základy, ktoré získal doma vďaka nej: „Čuj, mama! Spomínam a znásobujem lásku, / kým moje dni sa berú tŕním. / Nosím ňu v srdci viac než na obrázku, / tvoj jasný výraz chránim od nečasu / a dúfam, že ho nepoškvrním. / Čuj, mama! Vieš, že tvoje prosby boli plodné, / keď v detský chrám som zmenil chyžu. / Nuž pros, by moje ruky boli hodné, / rozdávať Boha, blahozvesť a lásku, / a vydrž, verná môjmu krížu!“ A v tomto mesiaci je aktuálna aj jeho báseň *Prihovorže sa*: „Prihovorže sa môjmu srdcu Matka, / prihovor sa mu všetkou nehou mája, / veď potrebuje slovo, ktoré hladká / a stiera slzy ako hladká šatka, / každému, kto sa pred Ježišom kajá. / Keď píšem našim, do každého riadka, / vpiš aj ty slovo, píšme teda dvaja... / Bez tvojej hlásky láska býva krátka, / bez tvojej viery moja je tak vratká, / a lepšieho nič zmysly nevybája.“ V tejto básni Gorazd Zvonický krásne premostuje úctu k matke a k domovu práve cez Matku nebeskú. Napokon by som rád vyzdvihol niečo z literár-

(Dokončenie na s. 7)

Srdce - aké?

13. máj je deň výročia zjavenia Panny Márie vo Fatime.

Tam Božia Matka zjavila svoje nepoškvrnené srdce!

Srdce, to je človek.

Podľa srdca sa bude hodnotiť.

Dobré alebo zlé - tým je povedané všetko.

Dnes kladieme k nohám Panny Márie

svoju túžbu a snahu

mať vždy a vo všetkom

srdce, ktoré má tri kvality:

má byť nepoškvrnené,

ustavične sa modliace a vždy milujúce.

Vložme tento úmysel

do denného spytovania svedomia!

Budeme rást v modlitbe, v práci

i pri bolesti.

A vo všetkom sa modliť znamená,

modliť sa neustále, a neprestajne

byť spojený s Bohom.

Potom už človek nikdy nie je sám.

Modliaci sa človek je zapojený na výšiny.

Nezniži sa. Stále má príliv svetla, sily,

tepla...

a jeho život javí jasné znaky,

že na ňom spolupracovali ruky mocnejšie

ako ruky stvorené.

Podľa myšlienok Dr. J. Hloucha:

Minutenka

MATKA SPASITEĽA, ORODUJ ZA NÁS

Panna Mária je na vrchole – na duchovnom vrcholci ľudstva, nášho sveta a našej zeme. Po svojom hlbokom, svätom, obetavom živote, preniknutom vierou a láskou, ale i obetavosťou a službou, stojí ako oslávená Matka vzkrieseného Pána a ako Matka Cirkvi na samom vrchole v dejinách spásy.

Z pohľadu liturgie, ako aj mariánskej úcty, je vhodné pripomenúť dva mesiace v roku, ktoré si kresťanský ľud vybral za osobitné obdobie úcty k Panne Márii, v ktorom sa na ňu obracal litániami, ružencom, spevmi a modlitbami. K sviatkom cirkevného roka sa pripája aj ľudová zbožnosť, ktorá si tieto dva mesiace v roku oddávna zvolila za osobitnú príležitosť na úctu k Panne Márii. Sú to máj a október. Pápež Pavol VI. vo svojej encyklike „*Mense maio*“ nazval májové pobožnosti „drahou obyčajou“ a povzbudzoval veriacich na verejnú úctu a na modlitby k Božej Matke, najmä keď si to žiadala núdza Cirkvi alebo ohrozenia tohto sveta.

Osobitné opakujúce sa vyzývania a prosby, ktoré sú veľmi účinným spôsobom prejavu našej viery, ale aj vyjadrením potrieb, nazývame litániami. Medzi veriacimi boli veľmi obľúbené a časté. Vznikli tak litánie k všetkým svätým, litánie k Ježišovmu Božskému Srdcu, Najsvätejšiemu menu Ježiš, ale aj litánie

k Panne Márii, ktoré nazývame aj Loretské podľa talianskeho mesta Loreta, odkiaľ sa začali šíriť. U nás na Slovensku boli litánie o Panne Márii vždy veľkým prejavom úcty a prejavom ľudovej nábožnosti. V našich farnostiach sa ich veriaci spolu s kňazom modlievali a spievali, či už v nedele a sviatky, alebo aj počas všedných dní. Pre veriacich boli akýmsi zhrnutím viery, ktoré si pripo-

mínali cez tajomstvá života a oslávenia Ježišovej Matky. V litániách oslovujeme Pannu Máriu z rozličných hľadísk dejín spásy a tajomstva vykúpenia, do ktorého bola zapojená a ktoré cez ňu sprostredkoval Pán Boh príchodom svojho Syna.

Keďže Panna Mária má po Ježišovom vzkriesení prvá a zatiaľ jediná plnú účasť na jeho dare vykúpenia, a to s dušou i telom, keďže je oslávená, jej veľkosť sa prejavuje takým neslýchaným spôsobom, že má účasť na víťazstve a moci svojho Syna. Túto jej vznešenosť, jedinečnosť, jej vyvýšenie a osobitné postavenie ako jedinej bytosti z ľudského pokolenia, si možno pripomenúť práve modlitbou v májových pobožnostiach, pri ktorých sa modlíme k Božej Matke a prosíme ju o pomoc do nášho každodenného života, ako aj milosť obrátenia pre mnohých i večný život. Litánie o Panne Márii nie sú prekonanou pobožnosťou. Predstavujú nám ju v tajomstve spásy, v tajomstve života, v tajomstve sveta. Panna Mária nám pomáha, aby sme na základe jej pomoci, o ktorú prosíme aj v litániách, dosiahli zmysel celej kresťanskej existencie – večný život.

Peter Čizmár, kaplán

V predchádzajúcom čísle sme pod článkom *Sväté oleje* nedopatrením neuviedli meno autora. Autorom článku je **pán kaplán Peter Čizmár**. Ospravedlňuje sa autorovi aj čitateľom. Redakcia.

CIRKEV, KTORÁ VYCHÁDZA

V predchádzajúcom čísle sme čitateľom priblížili niekoľko myšlienok z Apoštolskej exhortácie *Evangelii gaudium* (Radosť evanjelia) o ohlasovaní evanjelia v súčasnom svete (23. 11. 2013), ktorú napísal pápež František nám všetkým – biskupom, kňazom a diakonom, zasväteným osobám aj veriacim laikom.

Na začiatku prvej kapitoly tejto exhortácie predstavuje pápež František víziu Cirkvi, ktorá vychádza (porov. b. 20 – 24). Tento obraz je hlboko biblický (porov. napr. Gn 12, 1 – 3; Ex 3, 17; Jer 1, 7) a je základným predpokladom zdravého a úspešného misijného a evangelizačného poslania celej Cirkvi a každého kresťana v každom čase (porov. Mt 28, 19 – 20; Mk 1, 38; Lk 2, 10; 10, 17, 21; Sk 2, 6; Zjv 14, 6).

Pápež František nám pripomína, že všetci sme pozvaní na nový misiónársky „východ“ (exodus)! Čo znamená v praxi pre nás tento „východ“? Každý kresťan a každé spoločenstvo musia dobre rozlíšiť, na akú konkrétnu cestu ich Pán posielal, ale všetci sme pozvaní prijať toto povolanie: vyjsť z vlastnej pohodlnosti a mať odvahu ísť na všetky periférie, ktoré potrebujú svetlo evanjelia (Evangelii gaudium, b. 20).

Ovocím tohto životného štýlu kresťana je **pravá radosť**, ktorá vyjadruje, že evanjelium bolo ohlásené a prináša ovocie. Má však v sebe aj dynamiku „exodu“ a daru, dynamiku vyjdenia zo seba a roz-

sievania – stále znova a stále ďalej (Evangelii gaudium, b. 21). Táto radosť je *ovocím Duchu Svätého* (porov. Gal 5, 22). On neviditeľne pôsobí svojimi vliatymi darmi v srdci kresťana, ktorý vo svojom živote úprimne spolupracuje s Božou milosťou. Napríklad vo svete skúma a prijíma *nespútanú slobodu Slova, ktoré dosahuje to, čo chce – takými formami a spôsobmi, ktoré prekračujú naše chápanie a rúcajú naše schémy* (Evangelii gaudium, b. 22; porov. Mk 4, 26 – 29). *Ak chceme kráčať podľa Pánovho vzoru, dnes je životne dôležité, aby sa Cirkev vydala hlásať evanjelium všetkým, na všetky miesta, pri všetkých príležitostiach, bez váhania, bez zdráhania a bez strachu. Evanjeliová radosť je pre celý ľud; nikoho nemožno vyľúčiť* (Evangelii gaudium, b. 23).

Počiatky **vychádzajúcej Cirkvi** sa nám odhaľujú aj v udalostiach po Pánovom zmŕtvychvstani. Všetky evanjeliá jednotne predstavujú (s nepodstatnými odchýlkami), ako sa vyvolení muži a ženy stali radosnými hlásateľmi a svedkami vzkrieseného Krista. Vo svojej mysli mali najprv predstavu o mŕtvom Uči-

teľovi, preto boli smutní a báli sa. Aj nábožné ženy, ktoré ako prvé išli k Pánovmu hrobu, si niesli vo svojom srdci predstavu mŕtveho Ježiša. Keď našli prázdny hrob, mysleli si, že Pánovo telo ukradli. Cez konkrétne udalosti ich všetkých rôznymi spôsobmi postupne pripravovala a otvárala Božia milosť na stretnutie so vzkrieseným Kristom. Na prijatie tejto novej skutočnosti museli aj oni vyjsť zo seba, opustiť svoje predstavy, aby prijali pravdu: Kristus vstal z mŕtvych, prevzal iniciatívu, ide nám v ústrety, predchádza nás i sprevádza (porov. Mt 28; Mk 16; Lk 24; Jn 20 – 21; 1 Jn 4, 7 – 10)!

Aj my sa potrebujeme učiť **vychádzať zo seba**, aby sme uskutočňovali Pánov misijný príkaz; aby sme dokázali neobjávne prevziať iniciatívu, *bez strachu ísť dopredu, hľadať tých, čo sa vzdialili, a dôjsť na každú križovatku ciest v snahe odovzdať pozvanie odlúčeným. (...) Spoločenstvo hlásajúce evanjelium sa vkladá prostredníctvom činnosti a gest do života druhých, skracuje vzdialenosť, znižuje sa až k poníženiu, ak je to potrebné a objíma ľudský život dotýkajúc sa trpiaceho Kristovho tela v ľuďoch.* (Evangelii gaudium, b. 24; porov. Jn 13, 17).

AK by sme nešli touto cestou, hrozi nám, že budeme nezdravo presadzovať seba, uzatvárať sa do seba a do svo-

jich citov či schém špekulovania vzhľadom na minulosť, prítomnosť alebo budúcnosť (porov. Evangelii gaudium, b. 2, 49, 87, 89, 94, 97, 170). Ako často upadáme do nezdravého rozumkovania typu „keby“, „ak by“ a pod.! Ako často sa spoľiehame na svoje sily a prostriedky! Takýmto spôsobom unikáme od skutočnosti, ktorú neprijímame, a utekáme do

„svojich“ (neskutočných) svetov, kde by to bolo podľa nás a podľa našich predstáv. Takto bránime, aby v nás pôsobil Boží život a aby v nás vzkriesený a oslávený Pán tvoril „nové veci“ (porov. Zjv 21, 5; porov. Evangelii gaudium, b. 288). Potom nám chýba pravá *radost evanjelia*, ktorá by naplňala naše srdcia a celý život na základe stretnutia s Kristom.

Nechajme sa ním zachrániť, oslobodovať od hriechu a nezdravého smútku, od vnútorného prázdna a izolácie, ktoré sú dôsledkom našej nesprávnej uzavretosti, aby v nás Pán stále nanovo rodil pravú radosť, ktorej máme byť svedkami v našom svete (porov. Evangelii gaudium, b. 1)!

ThDr. Michal Vivoda

HISTORICKÁ SKUTOČNOSŤ JEŽIŠOVHO ZMŔTVYCHVSTANIA

Ako je to v posledných rokoch u nás samozrejmosťou, s blížiacimi sa veľkonočnými sviatkami akoby sa v našich masmédiách – či už elektronických, alebo printových – roztrhlo vreco so správami dotýkajúcimi sa života Ježiša Krista a posledných dní jeho pozemského života. Keďže kľúčnou udalosťou je nielen jeho ukrižovanie, ale predovšetkým zmŕtvychvstanie, využívajú nie priatelia viery v jeho Božstvo všetko možné, aby spochybnili, že na Ježišovi sa naplnili tak proroctvá o trpiacom Baránkovi zo Starého zákona, ako aj slová samého Ježiša o tom, že na tretí deň vstane.

Pretože v tomto čase ešte stále slávime veľkonočné obdobie, vraciame sa k téme zmŕtvychvstania Pána prevzatím článku *Historický fakt zmŕtvychvstania* z pera P. Mieczysława Piotrowskiego TChr, ako ho uverejnilo Světlo č. 16/202416/201416/2014.

„Od viery v zmŕtvychvstanie Ježiša Krista závisí naša spása. Zmŕtvychvstali Kristus hovorí: *Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený* (Mk 16, 16). Viera v zmŕtvychvstanie Krista sa opiera o konkrétne skutočnosti, s ktorými sa môžu zoznámiť všetci ľudia, a o osobný kontakt so Zmŕtvychvstalým, ktorý je s nami *po všetky dni až do skončenia sveta* (Mt 28, 20). Zmŕtvychvstanie Krista je jednou z najlepšie zdokumentovaných udalostí v dejinách.

Odkiaľ sa o nich dozvedáme a aká je dôveryhodnosť historických prameňov skutočnosti zmŕtvychvstania? Vedecké historické bádania potvrdzujú, že evangelisti zaznamenali pravdu o objektívne existujúcej skutočnosti zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Bola to udalosť, ktorá sa stala v konkrétnom čase a priestore, udalosť, ktorá celkom prerastá históriu. Najvýznamnejším historickým zdrojom, z ktorého sa dozvedáme o Kristovom zmŕtvychvstaní, je **Sväté písmo Nového zákona a Tradícia cirkvi** odovzdávaná z pokolenia na pokolenie. Ak niekto pri dnešnej úrovni vedeckej náuky spochybňuje historickú vierohodnosť Nového zákona, je to buď ignorant, alebo človek „zlej vôle“.

Pri skúmaní dôveryhodnosti Svätého písma, používajú sa rovnaké kritériá ako pri skúmaní všetkých ostatných starovekých textov, pričom sa zreteľne ukazuje, že vierohodnosť rukopisov Písma je rozhodne väčšia ako všetkých iných diel starovekej literatúry. Z vedeckého pohľadu máme v Novom zákone vierohodný zápis udalostí z Ježišovho života, o jeho učení, umučení, smrti a zmŕtvychvstaní. Vedci preskúmali a navzájom porovnali množstvo manuskriptov (rukopisov). Pri bádani brali do úvahy počet existu-

júcich rukopisov a čas, ktorý uplynul od vzniku originálu a napísania kópie.

Pri porovnávaní textov slávnych starovekých literárnych diel so zdrojmi Nového zákona vidieť, aké je bohatstvo manuskriptov Nového zákona a aký veľký je ich nedostatok pri všetkých ostatných starovekých dielach. Len ako príklad uvedieme, že ak ide o **Thukydidovu História** napísanú 460 – 400 rokov pred Kristom, máme len osem manuskriptov datovaných rokom 900 po Kristovi, teda takých, čo vznikli 1 300 rokov po napísaní originálu. Rovnako málo početné a od napísania originálu časovo vzdialené sú manuskripty **Herodotovych Dejín**. Existuje len päť manuskriptov **Aristotelovej Poetiky** z roku 1100 po Kristovi, kým originál bol napísaný o 1 400 rokov skôr. Podobne je to aj pri ďalších starovekých dielach. A hoci ich najmladšie nepočítané manuskripty pochádzajú z čias veľmi vzdialených od napísania originálu, nikto z vedcov nespochybňuje ich autenticnosť.

Naproti tomu v prípade Nového zákona existuje okolo 24 000 jeho úplných alebo čiastočných manuskriptov. Asi 5 600 z nich bolo spísaných skôr ako 100 rokov po opísaných udalostiach (porov. Mike Licona, *The Resurrection of Jesus: A New Historiographical Approach* (Dovners Grove, IL: Inter Varsity, 2010/172, 275).

Prof. Daniel Wallace, jeden z najväčších svetových špecialistov z odboru kritiky textov Nového zákona, 9. januára 2012 ohlásil, že sa našli zatiaľ neznáme

manuskripty kníh Nového zákona pochádzajúce z Egypta. Najstarší z nich obsahuje text evanjelia podľa svätého Marka a pochádza z 1. storočia po Kr. Je to teda najstarší rukopis Nového zákona z čias, keď žili očití svedkovia Ježišovho zmŕtvychvstania. Datovanie rukopisu Markovho evanjelia urobil jeden z najuznávanejších paleografov na svete. Tento novo nájdený rukopis je o 150 rokov starší ako do tých čias starší rukopis z fragmentu Markovho evanjelia v manuskripte (P 45), ktorý pochádza z čias okolo roku 200. Medzi ostatnými nájdenými rukopismi je fragment rukopisu sv. Lukáša, ktorý je starší ako doteraz najstarší papyrus s Evanjeliom sv. Jána datovaný do rokov 120 – 125.

Z vedeckého hľadiska je vierohodnosť manuskriptov kníh Nového zákona rozhodne väčšia ako vierohodnosť všetkých ostatných prác starovekej literatúry. Texty Nového zákona vznikli a šírili sa v čase, keď ešte žili očití svedkovia umučenia, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista.

Vedecké bádania potvrdzujú, že texty väčšiny kníh Nového zákona boli napísané už pred pádom Jeruzalema v r. 70 po Kr. (napr. John A. T. Robinson, *Re-dating the New Testament* SCM Press, London 1976). Vedca prekvapuje skutočnosť, ako veľmi jednoduchá je výpoveď Nového zákona a ako verne zodpovedá tomu, čo sa naozaj prihodilo.

Treba si uvedomiť, že archeologické nálezy sa zhodujú s realiami života, ktorých sa týkajú tak texty Nového, ako aj Starého zákona. Všestranné vedecké skúmanie Nového zákona potvrdzuje bez akejkolvek pochybnosti vierohodnosť všetkých popisovaných udalostí. Môžeme si byť istí, že texty Nového zákona verne zachytávajú Ježišovo verejné účinkovanie a jeho učenie. Tie texty napísali ľudia, ktorí boli sami očitými svedkami jeho verejného účinkovania, alebo verne zachytávajú správy tých, čo boli v Ježišovej blízkosti počas jeho pozemského života. Evanjeliá a ďalšie texty Nového zákona sú teda pravdivým prameňom o živote, učení a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista.

Preto teda profesor Clark H. Pinnock píše o dôveryhodnosti Svätého písma takto: „Neexistuje iný dokument z antickeho sveta, ktorý by potvrdzoval taký dokonalý súbor textových a historických dôkazov, a ktorý by predstavoval taký vynikajúci zdroj historických skutočností, ktoré možno rozumne využiť. Poctivý

(človek) nemôže taký poklad odvrhnúť. Skepticizmus týkajúci sa historických listín potvrdzujúcich autentickosť kresťanstva sa opiera o nerozumnú predpojatost voči nadprirodzenosti“ (C. Pinnock, *Set Forth Your Case*, „The Craing Press“, New Jersey, 1968, str. 58, citované v Josh McDowell, *Ježiš. Viac ako tesár.*)“.

Toľko P. Mieczyslaw Piotrowsky TChr v článku citovanom v úvode. Druhú časť článku *Najstaršie vyznanie viery v zmrtvychvstanie* uverejníme v nasledujúcom čísle.

**Z češtiny preložila a pripravila
X. Duchoňová**

NANEBOVSTÚPENIE PÁNA

Ak uvažujeme o nanebovstúpení Ježiša Krista, nemožno odhliadnuť od skutočnosti, že skôr ako vystúpil do neba, zostúpil k nám ako Emanuel – Boh s nami. Živý Pán Ježiš, ten istý včera, dnes i naveky naďalej ostáva so svojou Cirkvou a mocou Ducha Svätého v nej a cez ňu koná pre našu spásu.

Pred svojím odchodom ustanovil **sviatosti** a napokon si všimnime, že jeho **posledné gesto je požehnanie**. Teda jeho Božia moc a dobrota nie sú ohraničené časom ani obmedzené miestom. Biblické udalosti vrcholiace dielom Pána Ježiša nie sú iba neodškriepiteľnou históriou, ale súčasne sú aj dneškom vykúpenia: **To, čo Boh urobil, sa netýka iba bezprostredných svedkov udalostí, lež vďaka daru milosti ovplyvňuje ľudí všetkých čias** (porov. Lev Veľký).

Nie sme menej účastní Kristovho pôsobenia ako jeho súčasníci: V mene samého Krista dostali moc konať apoštoli a od nich biskupi, kňazi a diakoni. Toto poslanie odovzdáva sviatostná vysviacka.

Božie kráľovstvo sa neponúkalo len tým, ktorí sa s Kristom stretli počas jeho trojročného verejného účinkovania v Palestíne. Vo sviatosti krstu sme sa ho tajomne stali účastníkmi aj my, ba ešte viac: stali sme sa Božími deťmi.

Kristus zoslal Ducha Svätého na apoštolov. Turíce sa však opakujú. Vo sviatos-

ti birmovania cez pomazanie rozhojňuje v pokrstenom milosť, aby bol odvážnym kresťanom, ako sa odvážnymi stali apoštoli, keď na Turíce odomkli dvere Večeradla a odvážne hovorili o Pánu Ježišovi.

Kristus odpúšťal hriechy tak, ako v tom pokračuje Cirkev podľa jeho vôle a ustanovenia vo sviatosti zmierenia.

Náš Pán uzdravoval chorých. Cirkev vysluhuje sviatosť pomazania chorých, ktorá má chorému uľaviť v chorobe podľa Božej vôle, teda buď uzdraviť alebo pomôcť bolesti trpezlivo znášať.

Prvý zázrak urobil Pán v Káne, aby zachránil blaho novomanželov premenením vody na víno. Vo sviatosti manželstva dostávajú muž a žena Božiu pomoc čeliť všetkému, čo by ohrozovalo ich ľudskú lásku a šťastie.

Kristus zomrel, nie však ako ten, čo nezvládnuť svoj ideál prehral, ale ako ten, čo miloval svojich do krajnosti a vstanúc na tretí deň ukázal, že ani smrť ho neobmedzuje v láske. Táto jeho spásonosná

smrť sa sprítomňuje vo svätej omši slávnej na jeho pamiatku, a my máme účasť na tomto tajomstve, keď sa jej zúčastňujeme a prijímame jeho telo obetované za nás. Práve svätá omša je najväčším darom – v ostatných sviatostiach Pán Ježiš účinne pôsobí, ale tu dáva živého samého seba.

Na veľké slávnosti ako sú Vianoce a Veľkú noc pristupujeme k svätej spovedi a svätému prijímaniu a s oduševneným elánom prežívame tieto sviatky. Potom však neraz akoby sme ten náš náboženský život prežívali len v akejsi zotrvačnosti. Ale Pán je tu stále. Preto **po skončení veľkonočného obdobia „neodložme“ sviatostný život, ale čerpajme z neho posilu do našich všedných dní**. Keď vieme, akým darom sú pre nás sviatosti, budeme si ceniť prvopiatkovú spoveď a budeme s radosťou prichádzať na stretnutie s Kristom vo svätej omši, a to nielen v nedeľu, ale aj cez týždne.

Nech teda, ako hovorí apoštol Pavol, Boh osvieti oči nášho srdca, aby sme vedeli, *aká je nádej z jeho povolania, aké bohatstvo slávy je z jeho dedičstva vo svätých, a aká nesmierne veľká je jeho moc pre nás veriacich podľa pôsobenia jeho mocnej sily*.

Ján Sitár, kaplán

MODLITBA PÁNA

V utorkových katechézach na svätých omšiach s účasťou mládeže sa pán kaplán rozhodol v pôstnom období zamýšľať sa nad Modlitbou Pána. Vďaka mu za to! Veď každý veriaci katolík sa denne obracia (aspoň by sa mal) obracať na nebeského Otca práve slovami modlitby, ktorú nás naučil sám Ježiš, Boží Syn. Kým sa zamyslíme nad prvým zvolaním v tejto modlitbe, považujme nad tým, koľkokrát ju odriekame nesústreďene, len ústami, nie srdcom. Preto ešte raz vďaka pánu kaplánovi za tieto zamyslenia. V nasledujúcich číslach nášho farského časopisu sa budeme k jednotlivým prosbám tejto modlitby postupne vracaf.

Otče náš, ktorý si na nebesiach...

Bohu smieme povedať Otec. Slovo Otec – to je asi to najlepšie slovo, ktoré sa našlo v našom pozemskom slovníku na to, aby nám priblížilo, aký Boh je a aký vzťah má k nám. Isteže, slovo otec pre dnešného človeka možno veľa neznamená, najmä, keď naši otcovia ten obraz a zmysel otcovstva pokrivia, alebo keď deťom chýba skúsenosť otca ako taká. Preto sa od Ježiša a z jeho učenia musíme učiť aj to, **čo slovo otec znamená**.

V Ježišovom učení sa Otec chápe ako prameň a pôvodca všetkého dobra. Ako

ten, kto by nikdy nijakým spôsobom nechcel niekomu ublížiť. Je vykreslený ako ten, kto miluje každého, aj najväčšieho hriešnika ako svoje dieťa. A Boha chápeme ako otca aj preto, lebo je pôvodcom a stvoriteľom každého človeka. Od neho máme všetci svoj život. Sme Božie deti. Každý z nás je v Božom pláne, nie je tu náhodou, nie je nechcený. Každý z nás bol utvorený ako jedinečná ľudská bytosť, neopakovateľná. Koľko miliárd nás je, a neustále vzniká nový originál, nijaká kópia. To je kreativita! Zamysleli sme sa niekedy nad tým, aký je Boh kreatívny?

Toľko miliárd variácií! V tomto zmysle je každý človek Božím dieťaťom a navzájom sme si bratmi a sestrami.

V tomto duchu ľahšie pochopíme tie ťažko uskutočniteľné slová Svätého písma: *Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach* (Mt 5, 44n). Akoby Boh hovoril: Ti, čo sú tvojimi nepriateľmi, lebo ti ublížili, to sú moje deti, ktoré poblúdili a ktoré ma nepočúvajú, a tvoji bratia, ktorí ti ubližujú. Pomôž im nájsť cestu späť. To je láska idúca až do krajnosti. Ježiš, ktorý je jediným a skutočným Synom nebeského Otca, je nám vzorom, je hodným a skutočným Synom, ako má byť, keď sa na kríži modlí za svojich nepriateľov: *Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia*. Tu napodobňuje svojho Otca – jeho lásku. Chce nám ju priblížiť, a aj nás pozýva, aby sme túto otcovskú lásku napodobňovali.

Cez Syna - Ježiša my ľudia nachádzame Otca a jeho tvár. Ježiš hovorí: *Kto vidí mňa, vidí Otca*. Ak chceme vidieť Otca, pochopiť, aký Otec je, a aký teda máme byť aj my, musíme sa zahľadieť na Syna - Ježiša a v jeho učení, v jeho tvári, uvidíme Otca. Slová o otcovskom Bohu sa stávajú apelom na nás samých, aby sme žili ako jeho deti. A znova v Ježišovi sa učíme, aký má byť správny syn, aká má byť dcéra A čím viac budeme nasledovať Krista, tým viac sa budeme stávať skutočnými synmi a dcérami Boha, a to nielen podľa mena, ale najmä svojim životom. To musí byť na nás vidieť. A teda našou úlohou - úlohou každého z nás - je poznávať Krista. Poznávam ho? Ako? To si už musí zodpovedať každý sám.

A ešte jedna zaujímavá otázka - nie je Boh aj matkou?

Vo Svätom písme nachádzame prirovnanie Božej lásky k nám k láske matky. A naozaj, nádherne je to opísané, ale pojem matka sa aj tak vo Svätom písme nechápe ako oslovenie Boha. Vychádzame zo zjavenia Ježiša, z toho, čo nám on povedal - a on nás učil osloviť Boha Otec. Aj keď samozrejme treba podotknúť, že Boh nie je ani muž, ani žena - obaja sú

stvoreni na jeho obraz a podobu, a on je ich stvoriteľom.

A tie citáty: *Ako keď niekoho teší matka, tak vás ja budem tešiť...* (Iz 66, 13), *Či zabudne matka na svoje nemluvňu (plod svojho lona), a keby aj ona zabudla, ja na teba nezabudnem* (Iz 49, 15). Osobitne dojímavým spôsobom sa tu určitý aspekt materskej lásky Boha ukazuje v jednom hebrejskom slove *ra-chamim*, ktoré pôvodne znamená práve materské lono. Ono je tým najkonkrétnejším výrazom pre vnútorné pretkávanie sa dvoch bytostí a pre skláňanie sa (službu) k slabému a závislému tvorovi, ktorý je telom i dušou celkom skrytý v lone matky. Reč týchto telesných obrazov taká obľúbená v židovstve, umožňuje nám pochopiť Božie myšlienky o človeku hlbšie, než by sme to vedeli pochopiť pomocou pojmovej reči. Taká veľká je jeho láska k nám.

Napokon sa ešte zamyslime nad slovom náš

Iba Ježiš mohol plným právom povedať *Otče môj* - lebo len on je skutočne Boží Syn, jednej podstaty s Otcom. Naproti tomu my všetci musíme hovoriť *Otče náš* - totiž iba v spoločnom *my* všet-

kých učeníkov a spolu s Ježišom môžeme Bohu povedať „otec“. Slovo *náš* preto na nás kladie veľmi veľké nároky. Vyžaduje, aby sme vystúpili z uzavretosti svojho „ja“. Vyžaduje, aby sme vstúpili do spoločenstva ostatných Božích detí - bratov a sestier. Všimli si ich, ich potreby, radosti, starosti... Vyžaduje od nás, aby sme sa zbavili toho, čo je iba naše a čo nás oddeľuje od druhých. Vyžaduje od nás, aby sme prijali druhého, druhých. Týmto slovom „náš“ vyslovujeme svoje áno živej Cirkvi, v ktorej chce Pán zhromaždiť svoju novú rodinu. Otčenáš sa modlíme vlastne s celou Božou rodinou, do ktorej patria naozaj všetci - je otcom nás všetkých - živých i tých, ktorí už odišli na druhý svet, je otcom ľudí všetkých stavov a spoločenského postavenia, všetkých kultúr a rás. Bez ohľadu na hranice štátov vytvára z nás jednu ľudskú rodinu. Kiežby sme to mali vždy na pamäti, a na každého človeka pozerali týmto pohľadom - toto sú moji bratia a sestry, s ktorými spoločne voláme k nášmu otcovi - Otče náš.

Martin Majda
na utorkovej katechéze pre mladých

Pokračovanie v nasledujúcom čísle.

TAK NÁM TO PAVEDAL

Keď sa, milí čitatelia, v tomto májovom čísle vraciame ku kázni Jána Pavla II., ktorú predniesol pri svojej druhej návšteve Slovenska v r. 1995 v Šaštíne, máme na to niekoľko dôvodov: Rok Sedembolestnej, dnešné svätorečenie pápeža Jána Pavla II., no samozrejme, jeho slová adresované nám, Slovákom a všetkým obyvateľom Slovenska práve v centre úcty k Sedembolestnej v našej vlasti, lebo: *Homília Svätého Otca bola veľkou lekciou uctievania našej Sedembolestnej, ako to napísal don Ernest Macák v prvej kapitole svojej knihy Naša Sedembolestná Matka - Dejiny Šaštína v kapitole: Najvznešenejší pútnik (s. 12 - 15).*

Ty si mať dobrotivá, patrónka lútostivá, oroduj vždy za náš národ u svojho Syna“ a pokračoval: „Takto spievajú pútnici, keď prichádzajú do Šaštína z celého Slovenska a pozdravujú Božiu Matku, svoju patrónku...“

Drahí bratia a sestry, tu v Šaštíne je národná svätýňa Slovenska. Dnes do tejto baziliky prichádza pápež ako pútnik hneď na začiatku svojej apoštolskej cesty.

Táto svätýňa si pamätá veľa pokolení pútnikov, ktorí sem prichádzali zo všetkých končín vašej krajiny a uchováva spomienku na všetko, čo úzko súvisí s ich životom: na radosť, na smútok a utrpenie, ktoré nechýbali vo vašich dejinách, ako nechýbajú v živote nijakého človeka a nijakého národa na zemi. Je dobré, keď má človek niekoho, s kým sa môže rozdeliť o radosť a žiaľ. Je dobré, keď máte vo svojej veľkej slovenskej rodine Matku, ktorej možno dôverovať a zveriť jej všetky bolesti a nádeje. Na tomto mieste ju uctievate ako Sedembolestnú, ako Matku, ktorej srdce pod krížom prebodlo sedem mečov bolesti, ako to zdôrazňuje tradícia.

Je prozreteľnosť, že práve toto je svätýňa vášho národa, chrám, do ktorého putuje celé Slovensko. Vaši predkovia

tu hľadali posilu v časoch poznačených utrpením.

Šaštínsku svätýňu môžeme vo svetle dnešnej liturgie pripodobniť k jeruzalemskému večeradlu. Večeradlo bolo miesto, kde Pán Ježiš ustanovil Eucharistiu, miesto, kde apoštoli po nanebovstúpení zotrvali na modlitbách spolu s Pannou Máriou, Ježišovou matkou. Táto dnešná liturgia nám chce povedať, že tu, na tomto mieste, sa Panna Mária modlí s nami. Tu jej svoje modlitby, prosby, vďaky a odprosena nepredkladáme iba my, ale predovšetkým ona sa modlí s nami, ako sa modlíla s apoštolmi pri očakávaní Turíc. A toto očakávanie v modlitbách sa završilo zoslaním Ducha Svätého, ktorý spočinul na apoštoloch zhromaždených vo večeradle a premenil im srdcia. V sile tejto premeny sa z ustráchaných ľudí stávajú odvážni svedkovia odhodlaní plniť úlohu, ktorú im zveril Kristus. A hneď na Turíce začínajú v Jeruzaleme plniť svoje apoštolské poslanie.

Čo to znamená pre nás tu zhromaždených, pre vás, ktorí ste prišli do Šaštína z rozličných kútov Slovenska?

Panna Mária nás tu prijíma do toho istého spoločenstva modlitby, ktoré spo-

lu s ňou vytvorili apoštoli v jeruzalemskom večeradle, a v tomto spoločenstve sa modlí s nami za obrátenie našich srdc. Veď mariánske svätýne sú naozaj miestami duchovnej premeny, miestami obrátenia. Skúsenosť potvrdzuje, že sú to miesta, kde sa ľudia najčastejšie vracajú k sviatosti pokánia, aby začali v matkinom dome nový život a vrátili sa duchovne obnovení.

Ako pastier celej Cirkvi by som sa chcel dnes v Šaštine osobitne poďakovať Sedembolestnej Panne Márii za premenu ľudských srdc. A súčasne so zreteľom na nové časy a nové duchovné potreby ľudí, ktorí obývajú túto krajinu, chcem v tejto svätýni poprosiť Pannu Máriu, aby naďalej poskytovala materinskú pomoc pri premenení srdc. Prosim ju, aby bedlila nad celým duchovným životom Slovenska. Zvlášť jej odporúčam mladú generáciu, všetkých trpiacich a všetkých, čo hľadajú pravdu. Odporúčam jej celý váš národ, ktorý nedávno prekročil prah samostatnosti, po ktorej ste tak dlho túžili. Ako nezávislý národ môžete pri vstupe do šaštínskej mariánskej svätýne ešte s väčšou radosťou spievať: *Ty si mať dobrotivá, patrónka lútostivá, oroduj vždy za náš národ u svojho Syna.*

Na mnohých miestach sveta sa počas roka mnohokrát číta stať Evanjelia svätého Jána, ktorý predstavuje Pannu Máriu pod krížom. Takými to miestami sú predovšetkým mariánske svätyne, kde sa vždy znova aktualizuje toto evanjelium. Keď Ježiš z výšky kríža videl svoju matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke. *Žena, hľa, tvoj Syn*. Potom povedal učeníkovi: *Hľa, tvoja matka*. *A od tej chvíle si ju učeník vzal k sebe* (porov. Jn 19, 25 - 27).

Ježiš Kristus nás učil volať Boha *Otec*, ako to robil on. Takto sa obraciam na Neviditeľného, ktorý je na nebesiach a súčasne objíma celé stvorenie: *Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje*. Túto modlitbu nás naučil Ježiš Kristus, jednorodný Syn nebeského Otca, pravý Boh a zahrnul do nej to najdôležitejšie, čo človek môže a má povedať nebeskému Otcovi.

Podobne nás ten istý Kristus ako pravý človek naučil obracať sa na svoju pozemskú matku slovami, ktoré našli definitívne potvrdenie vo chvíli jeho smrti na kríži: *Žena, hľa, tvoj syn*. Panna Mária ich prijíma z hlasu a zo srdca ukrižo-

vaného Ježiša. Vzťahujú sa priamo na apoštola a evanjelistu Jána, ktorý je spolu s ňou pod krížom.. Jemu Kristus hovorí: *Hľa, tvoja matka*. Ale tie slová majú širšiu platnosť. Kristus, Boží Syn a syn Panny Márie zjavuje v hodinu svojej smrti pravdu o všeobecnom materstve svojej matky, ako matky všetkých ľudí. Apoštol Ján stojí pod krížom, aby zastupoval nás všetkých. A my v slovách, ktoré Kristus povedal Jánovi, môžeme nájsť tú istú pravdu o Máriinom materstve, ako bola odovzdaná jemu. Odvtedy jej môžeme vraviť *Matka moja* a *Matka naša*. Matka moja ako jednotlivci a Matka naša ako spoločenstvo. Celé národy ju môžu volať *Matka* tak, ako to robíte vy, keď jej zverujete každý svoj deň.

Potvrdením toho sú záverečné slová dnešného evanjelia: *Učeník si ju vzal k sebe* ako vlastnú matku (porov. Jn 19, 27). Ona bude bývať s ním ako matka so synom. Tento detail zachytený v evanjeliu podľa svätého Jána je dôležitý aj pre vás, ktorí voláte Pannu Máriu *Matka!* **Ona túži, aby ste ju prijali do svojho domu, do každého slovenského domu, do celého života vášho národa.**

Veď čo predstavuje táto šaštínska svätyňa, ak nie skutočnosť, že Panna Mária, Matka Slovákov, býva v tomto jedinečnom dome, v ktorom sa všetci synovia a dcéry vášho národa cítia ako v matkinom dome? Tu Panna Mária, Kristova matka, chce byť pre vás matkou. Chce, aby ste boli voči nej veľmi úprimní a jednoduchí. Tu je jej prístytek a vďaka tomu, že na vašej slovenskej zemi stojí dom Božej Matky, nik z vás nie je bez domova. Sem môže prísť každý a môže sa cítiť ako v matkinom dome.

Dnešnou návštevou v šaštínskej bazilike sa pápež chce osobitne poďakovať Božej Matke za tento rodinný domov, v ktorom sa všetci obyvatelia Slovenska, všetci veriaci bez ohľadu na národnosť cítia ako doma a zveriť sa láske Matky, ktorá ich tu stále čaká, aby ich vypočula, pochopila a posilnila.

Mária, Kristova Matka a Matka Cirkvi i naša Matka, oroduj za nás.

Homília pápeža Jána Pavla II. v Šaštíne v r. 1995 (Ernest Macák: *Naša Sedembolestá Matka - dejiny Šaštína*, str. 12 - 15).

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Sv. Ján Pavol II. a jeho úcta k solúnskym bratom - cesta ekumenizmu

Svätořečenie pápeža Jána Pavla II. prinieslo veľkú radosť nielen príslušníkom slovanských národov, ale aj celému svetu, lebo nazaj bol milovaným pápežom. Slovanské národy si k nemu vytvorili osobitný vzťah aj bez skutočnosť budovania nového rozmeru úcty k solúnskym apoštolom sv. Cyrilovi a Metodovi. Málokto mohol tušiť, keď Boží služobník Pavol VI. dňa 24. októbra 1964 listom *Pacis nuntius* ustanovil sv. Benedikta za hlavného patróna celej Európy, že jeho nástupca Ján Pavol II. tento titul potvrdí a 31. decembra 1980 k nemu za patrónov Európy pripojí aj svätých Cyrila a Metoda.

Toto spoločenstvo patrónov Európy obohatil 1. októbra 1999 o tri ženy, sv. Brigitu Švédsku, sv. Katarínu Sienskú a sv. Teréziu Benediktu z Kríža (Editu Steinovú), mučenicu. Práve vyhlásenie svätých solúnskych bratov za patrónov Európy dokazuje, že Ján Pavol II. veľmi prezieravo a dlhodobo pracoval na vytváraní mostov medzi východom a západom, Katolíckou cirkvou a Pravoslávnyimi cirkvami, nezabúdajúc ani na vzťahy s protestantmi. To je však iná kapitola.

Egregiae virtutis - Mimoriadne čnosti - takýto je názov apoštolského listu pápeža Jána Pavla II. z 31. 12. 1980, ktorým ustanovil svätých Cyrila a Metoda za patrónov Európy a priradil ich k sv. Benediktovi z Nursie. Pápež v ňom zdôvodňuje historické, súčasné aj teologické príčiny tohto počínu pre Európu. Jednoznačne o nich píše ako o ustanovení svätých bratov za nebeských patrónov celej Európy pred Bohom. List začína slovami *Ján Pavol II. na večnú pamiatku*. Ján Pavol II. pripomína význam svojho predchodcu Leva XIII. a jeho encykliku, ktorá otvorila celosvetový rozmer významu solúnskych svätých bratov: „Mužovia mimoriadnych čností Cyril a Metod upútavajú našu pozornosť a srdce nás všetkých v tomto roku, na ktorý pripa-

dajú dve významné výročia, ktoré sa na nich vzťahujú. Uplynulo už sto rokov od uverejnenia okružného listu *Grande munus - Vznešená úloha* zo dňa 30. septembra 1880, v ktorom Lev XIII., najvyšší veľkňaz, pripomenul celej Cirkvi postavy a apoštolskú horlivosť týchto mužov a súčasne zaviedol ich liturgickú slávnosť a nariadil, aby boli zapísaní do kalendára Katolíckej cirkvi; podobne pripadá na tento deň 100. výročie listu *Industriae tuae (Tvojej horlivosti)* môjho predchodcu Jána VIII. kniežaťa Svätoplukovi, datovaného v mesiaci júni roku 880, ktorým sa použité slovenského jazyka pri posvätné liturgii schvaľuje a odporúča „v tomto jazyku slová a skutky Krista, nášho Pána hlásať“.

Pápež istým spôsobom odhaľuje starobylosť našich dejín, keď poukazuje na historicky nespochybniteľný dokument pápeža Jána VIII., ktorý musel v zložitej situácii Cirkvi jednoznačne zaujať postoj k misii svätých bratov, a práve on dal punc pravovernosti ich misii, ktorá, žiaľ, v dejinách bola a azda aj je spochybnovaná. Ján Pavol II. vyzdvihuje ich historické pôsobenie a poukazuje na významnosť ich pôsobenia pre dnešné ekumenické úsilie, ktoré sa nezaobíde bez obety, tak ako sa bez obety nezaobí-

lo ani účinkovanie svätých Cyrila a Metoda. „Cyril a Metod, teda bratia, Gréci narodení v Solúne, v meste, v ktorom žil a pôsobil sv. Pavol, hneď od začiatku svojho povolania nadviazali úzke kultúrne a duchovné styky s carhradskou patriarchálnou cirkvou, s vtedy rozkvitajúcimi slobodnými umeniami a misijnou činnosťou, a v ich škole nadobudli vysokú úroveň tohto vzdelania. Obaja si zvolili spôsob rehoľného života a s povinnosťami tohto povolania spojili misijnárske úsilie. Dôkaz o tomto úsilí podali v rámci evanjelizácie Chazarov, usídlených v okolí krymského Chersonu. Potom nasledovalo ich hlavné evanjelizačné dielo, posvätné misie na Veľkej Morave, medzi národmi, ktoré vtedy obývali kraje okolo stredného toku rieky Dunaj, a to na žiadosť veľkomoravského kniežaťa Rastislava, ktorý o toto požiadal carhradského cisára a cirkev. Aby vyhove- li potrebám svojej evanjelizačnej úlohy medzi týmto národmi, preložili božské písma do ich reči, ktorá sa používala pri posvätné liturgii a pri vzdelávaní ľudu. Tým sa položili základy celého písomníctva týchto národov v ich vlastnej reči.

Právom a ich zásluhou sú preto Cyril a Metod považovaní nielen za apoštolov Slovanov, ale aj za otcov kultúry

všetkých tých národov a národností, ktorých prvé pamiatky v slovanskom jazyku sú vzťažným bodom, ku ktorému sa slovanské národy vracajú ako k počiatku a prameňu, keď chcú hovoriť o dejinách svojej literatúry". Ján Pavol II. kladie veľmi silný dôraz na misionárske poslanie v jednote a rešpektovaní prerozdelení jurisdikcie medzi Rómom a Carihradom. Oceňuje úžasný cit svätých bratov pre právo a poriadok, a istým spôsobom to dáva najavo svetu, ktorý často ani právo ani poriadok nerešpektuje a uzurpuje si to, čo mu nepatrí.

Azda tu sa dá poukázať aj na aktuálne problémy, keď mnohí veriaci v rámci akýchsi „wir sind Kirche“ chcú riešiť nielen teologické, morálne, ale aj personálne obsadzovanie diecéz a istým spôsobom tým rebelujú proti primátu rímskeho biskupa, čím sa výrazne narúša jednota Cirkvi.

O to väčšmi vystupuje do popredia myšlienka jednoty, na ktorej tak silne pracovali svätí bratia. „Cyril i Metod svoje misionárske poslanie plnili tak, že zostávali v jednote tak s carihradskou cirkvou, ktorá ich vyslala, ako aj s rímskou Petrovou katedrou, ktorá ich potvrdila na znak jednoty Cirkvi. Tá v čase ich života a horlivosti ešte nebola postihnutá antagonistickým delením Východu a Západu, hoci už v tých časoch boli vzťahy medzi Rómom a Carihradom poznačené veľkým napätím“. Pápež pripomína ich prijatie, ktorým Hadrián II. vyjadril a ocenil ich činnosť, tak na poli misionárskom ako aj liturgickom. „Cyril a Metoda teda v Ríme prijal s pocitami najvyššie veľkňaz a Rímska cirkev, od ktorých dostali schválenie a podporu pre svoje apoštolské dielo, a to aj s používaním slovanského jazyka pri posvätných liturgiách, čo bolo novum, ktorému na Západe niektorí kladli odpor. V Meste (v Ríme) zavŕšil Cyril svoj život (dňa 14. februára 869) a tu ho pochovali v Bazilike sv. Klementa. Metoda však najvyšší veľkňaz ustanovil za arcibiskupa starobylej sirmijskej stolice a poslal ho na Moravu, aby tam pokračoval svojou prozreteľnosťou už v začatí apoštolskom diele.“

Dokončenie v nasledujúcom čísle.

Pripravil Daniel Dian

Svätý Florián

Považuje sa za patróna profesií, ktoré súvisia s ohňom - hasičov, hutníkov, hrnčiarov či pekárov. Pokladá sa aj za ochrancu pred neúrodou, búrkou a suchom. Jeho doménou je však prevencia požiarov. Zobrazuje sa ako rímsky dôstojník alebo vojak s prilbou na hlave, v ľavej ruke so zástavou, v pravej s nádobou na vodu, ktorou zalieva horiace obydlie.

Florián sa narodil v Enns v rímskej provincii Noriko za čias prenasle-

dovania kresťanov počas vlády rímskeho cisára Diokleciána. Bol plukovníkom v legionárskom vojsku rímskeho cisára v Cetii v dnešnom Zeiselmaueri v Rakúsku. Roku 304 sa postavil na obranu štyridsiatich zatknutých a uväznených kresťanských legionárov. Za pokus o ich vyslobodenie ho zatkli a odsúdili na smrť. Poprava sa konala dňa 4. mája 304 na brehu rieky Enns. Na krk mu priviazali mlynský kameň a následne ho hodili do rieky. Legenda hovorí, že voda vyplavila Floriánovo mŕtve telo na skalú, kde ho našla vdova Valéria a kde ho pred zhanobením strážil veľký orol. Ten sa objavil aj na niektorých neskorších zobrazeniach tohto svätca. Na mieste hrobu sv. Floriána postavili kaplnku a neskoršie kostol s kláštorom, ktorý obývali benedikťini a po nich augustiniáni. Floriánove ostatky našli v 13. storočí, neskôr ich preniesli do Ríma. V roku 1942 objavili aj ostatky štyridsiatich mučeníkov, za ktorých svätec položil svoj život. Časť jeho relikvií, ktoré daroval mestu pápež Lucius III., je od roku 1183 v Krakove. Knieža Kazimír II. - Spravodlivý dal pre ne postaviť baziliku, ktorú aj sv. Floriánovi zasvätili. Od tých čias je sv. Florián pokladaný za patróna Poľska. Relikvie svätca sa nachádzajú aj v chráme sv. Víta v Prahe.

Povešť hovorí, že v 8. storočí na príhovor sv. Floriána bolo zachránené nemecké mesto Norimberg pred požiarom. Ďalšie legendy hovoria, že Florián ako malý chlapec modlitbou zachránil horiaci dom, alebo že v kritické chvíli uhasil horiaci dom jediným vedrom vody a zabránil tak veľkému nešťastiu. Kult patróna hasičov sa neskôr rozšíril po celej strednej Európe. Jeho ctitelia postavili množstvo sôch, aby ich chránili pred požiarom. Vyobrazenia sv. Floriána sa vyskytujú aj na priečeliach domov, v erboch, na pečatiach, na rázcestiach a najmä pri hasičských zbrojniciach. Dobrovoľná požiarňa ochrana SR verná tradíciám svojich otcov vyhlásila 4. máj za Deň požiarňikov.

„Náš Florián“

Jeden z pomníkov svätého Floriána je aj pred našim chrámom. Osemapolmetrový barokový stĺp sv. Floriánovi postavili v roku 1732 na pamiatku veľkého požiaru v Prešporku v podonnerovskej Godeho kamenosochárskej dielni. Súsošie stálo dvesto rokov oproti Laurinskej bráne. Neskôr prešlo rokokovou úpravou a v minulom storočí ho viackrát upravovali a renovovali. V roku 1938 stĺp rozbili a po oprave postavili pred náš Blumentál. Pred 7 rokmi súsošie sv. Floriána opäť rozbili, odviezli do reštaurátorskej dielne a teraz sa vrátilo na Floriánske námestie pred náš Kostol Nanebovzatia Panny Márie - Blumentál. Nejde však o pôvodný barokový stĺp z roku 1732. Na pôvodný podstavec sa vrátila kópia, ktorú vymodelovali a vytesali z nového kameňa v reštaurátorskom

ateliéri Villard. Originály sôch sú skryté v depozite. Krásne zdobený stĺp získal reštaurovaním novú tvár. Reštaurované súsošie slávnostne odhalia 4. mája na sviatok sv. Floriána. **Táňa Hrašková**

(Dokončenie zo s. 1)

nej pozostalosti mladého básnika, môjho bývalého vzorného a skutočne zbožného lamačského miništranta Martina Taccika (1984 - 2005). Po tom, ako tragicky zahynul, jeho matka zozbierala jeho básne, ktoré vyšli pod titulom *Výpoveď srdca*. Svoju úprimnú mariánsku úctu premietol aj do svojej poetickej tvorby. V básni *Mária* píše: „Nech je oslavené Tvoje meno, Mária, / nech Ti na zemi i v nebi / všetci ľudia, anjeli i cherubi, / volajú vrúcne glória. Oproti Tvojmu svetlu, / slnko len tmou môže byť. / Ľudskú dušu, krehkú, útlú, / nauč Pána velebiť.“

V tomto Roku Sedembolestnej Panny Márie by som ešte rád vložil niečo zo záverečných myšlienok jeho básne *Sedembolestná*: „Kto pred narodením dieťaťa vedel, / že žiť bude iba zopár nediel, / ktoré nebudú vždy šťastné, / ten bolesť Márie chápe aspoň matne... Na podiel v našom vykúpení nevravela nie, / aj keď tým Syna stratila. / To je z lásky trápenie!“

Milí Blumentálci, prijmite tento májový úvodník ako moju maličkú snahu vyjadriť, že všetko to, čo je obdivuhodné na ženách a našich matkách, sa v tej najkrajšej, najčistejšej a najušľachtilejšej podobe prejavuje v našej Nebeskej matke, Kráľovnej mája, tak ako sa to snažili vyjadriť a svojim poetickým nadaním zachytiť aj niektorí so známymi a menej známymi (alebo takmer neznámymi) básnikmi.

S prejavom vďačnosti a úcty k vlastnej mame, s oddaným srdcom k nebeskej Matke a žehnaním všetkým matkám našej farnosti

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

Farská knižnica informuje

Naša farská knižnica bude mať alebo už aj má priestorový problém, nemáme kam ukladať nové publikácie, ktoré vydávajú kresťanské knižné vydavateľstvá. Je to veľmi chvályhodné, že existujú a že vychádzajú mnohé kvalitné knihy či už starších duchovných autorov, alebo aj mnohé novinky, ktoré sú veľmi zaujímavé najmä pre mladších čitateľov. Na jednu z nich vás chcem upozorniť, aby ste na ňu upriamili svoju pozornosť, a ak sa vám dostane do ruky, aby ste si ju starostlivo prezreli - **Ján Košťuriak: Povolanie (Karmelitánske nakladateľstvo, Bratislava, 2014, 197 s.)**.

Autor ešte akoby v podnápise vysvetľuje čomu sa knižke venuje - od zamestnania k povolaniu. Vypomôžem si jednou vetou z textu: *Urobiť krásnu sochu je vraj jednoduché; stačí z kameňa odstrániť všetko nadbytočné*. Presne takto je to

(Dokončenie na s. 8)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
 - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatočnom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

3. 5. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 17. 5. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **stredú** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dátky nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova):
Št 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevu a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MÁJ

Všeobecný: Aby médiá boli nástrojom v službe pravdy a pokoja.

Evanjelizačný: Aby Mária ako hviezda evanjelizácie viedla Cirkve pri ohlasovaní Krista všetkým národom.

Úmysel KBS: Aby sme ako kresťania boli vnímaví voči bratom a sestrám, ktorí si nevedia nájsť prácu, a vedeli im aj konkrétne pomôcť.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 5. Sv. Jozefa robotníka
 3. 5. Sv. Filipa a Jakuba, apoštolov, sviatok
 13. 3. Spomienka Blahoslavenej Panny Márie Fatimskej
 14. 5. Sv. Mateja, apoštola, sviatok
 16. 5. Sv. Jána Nepomuckého, kňaza a mučeníka
 - 26., 27. a 28. 5. Prosebné dni
- 29. 5. Nanebovstúpenie Pána, slávnosť**

OZNAMUJEME

- **májová pobožnosť** – od 1. mája sa počas celého mesiaca po svätých omšiach o 6,30 a 16,30 h (v sobotu pred večernou svätou omšou o 18,00 h, teda o 17,30 h) v rámci májovej pobožnosti budeme modliť *Loretánske litánie*;
- **omšové úmysly** na mesiac jún sa budú zapisovať 5. mája od 16,00 h v krstnej kaplnke;
- v pondelok 5. mája sa v našej farnosti uskutoční celodenná **výročná farská poklona**. Najsvätejšiu Oltárnu sviatosť vyložíme po májovej pobožnosti o 7,15 h. Poklonu ukončíme pobožnosťou a eucharistickým požehnaním o 16,15 h;
- **prvé sväté prijímanie** v našej farnosti sa bude vysluhovať v dvoch termínoch: 25. mája o 10,30 h (ZŠ Sibírska a Vazovova) a 8. júna o 10,30 h (ZŠ Česká, Jelenia, Jeséniova a Kalinčiakova);
- **sviatosť birmovania** v našej farnosti bude 31. mája o 10,00 h;
- **Slávnosť Nanebovstúpenie Pána 29. mája je prikázaný sviatok.** Sv. omše budú o 5,45; 6,30; 9,00; 10,30; 16,30; 18,00; a 19,00 h.

(Dokončenie zo s. 7)

aj s našimi životmi. Zistiť však, čo je vlastne podstatné a čo je nadbytočné, je veľmi náročné a neraz až nemožné. A tak sa autor rozhodol trochu nám všetkým pomôcť, podeliť sa so svojimi bohatými životnými skúsenosťami.

Kniha je obsahovo rozdelená do štyroch okruhov, ktoré sú vzájomne prepojené a spolu súvisia: **Ja, človek na tomto svete** – je názov prvej časti, ktorý nám napovedá, odkiaľ sa autor rozhodol začať – z hlbiny ľudského bytia. V druhej kapitole prechádza do najdôležitejšieho množného čísla v ľudskej spoločnosti – **My, rodina a rozvoj človeka**. V nemnohých podkapitolách tejto časti venuje pozornosť práve výchove v rodine a jej pozitívnemu, ale aj negatívne mu vplyvu na jednotlivca, ktorý sa v spleti tohto sveta musí sám nájsť. **Tretia časť hovorí o podniku a práci, štvrtá je venovaná svetu okolo nás.**

Naozaj komplexne rozobratý problém mladých vo svete. Tých, ktorí prišli na nejakú križovatku a nechcú stratiť hodnoty, ktoré dostali alebo získali, ale cítia, že svet okolo sa chystá ich pohltiť a rozomlieť. Jednotlivec, aby sa nestratil, aby nezablúdil, potrebuje kvalitnú mapu alebo GPS. Všetci vieme, že tým najlepším kompasom je Božie Slovo. Ale mať nadhľad a určiť priority v tomto civilizačnom pralese, kde nové informácie pribúdajú geometrickým radom a my máme k dispozícii stále len 24-hodinový deň, nám určite pomôže aj táto publikácia, ktorú akoby jej autor prežil na vlastnej koži, lebo sa s nami delí nielen o vonkajšie skúsenosti, ale najmä o vnútorné prežívanie problémov a neúspechov. A práve tým je tá kniha vzácna a veľmi ju odporúčam všetkým do pozornosti. **Monika Šandorová**

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor:** Xénia Duchoňová. **Cenzor:** Branislav Čaniga. **Spolupracovníci:** Ján Sitár, Martin Majda, Peter Čizmar, Daniel Dian. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk.**